Karta Polaka

Nowe uprawnienia dla Polaków na Wschodzie

Карта паляка – Новыя правы для палякаў на Усходзе

Rzeczpospolita Polska
Рэспубліка Польшча

Godło Rzeczypospolitej
Герб Рэспублікі Польшча

Barwy narodowe: kolory biały i czerwony
Нацыянальныя колеры: белы і чырвоны

Hymn narodowy: Mazurek Dąbrowskiego – słowa hymnu na str. 16.
Нацыянальны гімн: "МазуркаДамброўскага" – словы гімна на 16 старонцы

Obszar: 312 685 km kwadratowych (68. miejsce w świecie)
Liczba ludności: 38 mln 518 tys. (32. miejsce w świecie)
Stolica: Warszawa (ok. 2 mln mieszkańców)
Największe miasta: Kraków (760 tys.), Łódź (760 tys.), Wrocław (630 tys.), Poznań (580 tys.), Gdańsk (460 tys.)
Ustrój polityczny: demokracja parlamentarna
Najważniejsze święta państwowe: 11 listopada – rocznica odzyskania niepodległości (1918 r.), 3 maja – rocznica uchwalenia Konstytucji I Rzeczypospolitej (1791 r.)
Ludność: 96,6 proc. – Polacy, ponadto: Ślązacy (0,45 proc.), Niemcy (0,40 proc.), Białorusini (0,14 proc.), Ukraińcy (0,05 proc.)
Średnia długość życia dla kobiet – 78 lat, **średnia długość życia dla mężczyzn** – 69 lat
Religie: katolicy (34,2 mln – ok. 90 proc.), ponadto m.in. prawosławni, (0,5 mln), ewangelicy różnych odłamów (ok. 130 tys.), świadkowie Jehowy (130 tys.)
Waluta: polski złoty (wart 100 groszy); obecnie 1 euro = 3,75 zł, 1 dolar = 2,72 zł
Inflacja: ok. 1 proc. (2006 r.)
Roczny produkt krajowy brutto (PKB) – 560 mld dolarów (25. miejsce w świecie w 2006 r.),
PKB w przeliczeniu na głowę mieszkańca – 14 500 dolarów

Рэспубліка Польшча

Плошча:** 312 685 квадратных кіламетраў **(68 месца ў свеце)
Колькасць насельніцтва:** 38 мільёнаў 518 тысяч **(32 месца ў свеце)
***Сталіца:** Варшава (каля 2 млн. жыхароў)*
***Буйнейшыя гарады:** Кракаў (760 тыс.), Лодзь (760 тыс.), Вроцлаў (630 тыс.), Познань (580 тыс.), Гданьск (460 тыс.)*
***Палітычны лад:** парламенцкая дэмакратыя*
***Асноўныя дзяржаўныя святы:** 11 лістапада – гадавіна здабыцця незалежнасці (1918 г.), 3 траўня – гадавіна прыняцця Канстытуцыі I Рэчы Паспалітай (1791 г.)*
***Насельніцтва:** 96,6% – палякі, акрамя таго сілезцы (0,45%), немцы (0,40%), беларусы (0,14%), украінцы (0,05%).*
***Сярэдняя працягласць жыцця жанчын:** 78 год, сярэдняя працягласць жыцця мужчын – 69 год*
***Рэлігіі:** каталікі (34,2 млн – каля 90%), акрамя таго, у прыватнасці, праваслаўныя (0,5 млн), евангелісты розных плыняў (каля 130 тыс.), Сведкі Іегавы (130 тыс.)*
***Валюта:** польскі злоты (100 грошы); на сённяшні дзень 1 еўра = 3,75 зл., 1 даляр = 3,72 зл.*
***Інфляцыя:** каля 1,5% (2006)*
***Гадавы ўнутраны валавы прадукт (УВП):** 560 млд даляраў (25 месца ў свеце ў 2006 г.), УВП у пераліку на кожнага жыхара – 14500 даляраў*

Lech Kaczyński
Prezydent RP

Szanowni Państwo! Polacy!

Z ogromną dumą, satysfakcją, a jednocześnie wielkim wzruszeniem podpisałem jeden z najważniejszych dokumentów przygotowanych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej – Ustawę o Karcie Polaka. Dzięki niej polskie władze spłacają wielki dług wobec kilku milionów Rodaków, którzy – zwykle nie z własnej winy, na skutek powojennego przesunięcia granic na zachód – znaleźli się poza granicami Ojczyzny. Mimo skrajnie trudnych warunków: zakazów używania języka polskiego, braku kaplic i kościołów do modlitwy, groźby więzienia czy utraty pracy i silnej presji sowietyzacyjnej – Polacy zamieszkali na terenie byłego ZSRR pozostawali polskimi patriotami, pielęgnowali tradycje ojców, dbali o groby przodków, zachowali język choćby w modlitwie. I przetrwali! I stanowią dziś część dumnego Narodu Polskiego.

Wiem, co znaczy paść ofiarą niesprawiedliwych rozstrzygnięć historycznych. Moi rodzice 1 września 1939 r. wprowadzili się do nowo kupionego domku w Brześciu nad Bugiem. Trzy tygodnie później wkroczyły tam zbrodnicze oddziały sowieckie, a rodzice – uciekając przed grabieżami – przedostali się do rodzinnej Warszawy i tam przetrwali niemiecką okupację. Część mojej rodziny pochodziła z dawnych kresów Rzeczypospolitej i dlatego los Rodaków na Wschodzie – tych, którzy nigdy nie wyrzekli się swojej ojczyzny, a którzy z powodu zmian granic przestali być jej obywatelami, jest mi szczególnie bliski.

Karta Polaka to dokument, który – choć nie daje polskiego obywatelstwa – przywraca naszym Rodakom ze Wschodu wiele należnych praw. Będziecie Państwo mogli w naszym kraju uczyć się i pracować jak inni obywatele. Będziecie mogli przyjeżdżać, nie płacąc za wizy.

Mam nadzieję, że Karta Polaka – dokument potwierdzający przynależność do Narodu Polskiego – będzie dla Was powodem do satysfakcji. Nosiliście przez lata orła białego w sercu. Dziś władze Rzeczypospolitej przywracają Wam dokument z orłem. Bądźcie z niego dumni! Polska na Was czeka!

Lech Kaczyński
Prezydent RP

Шаноўнае спадарства! Палякі!

З вялікім гонарам, задавальненнем і, адначасова, вялікім узрушэннем я падпісаў адзін з найважнейшых дакументаў, падрыхтаваны урадам Рэспублікі Польшча, – Закон “Аб карце паляка”.Дзякуючы ёй, польскія ўлады аддаюць вялікі доўг у адносінах да некалькіх мільёнаў суайчыннікаў, якія – звычайна не з уласнае віны, у выніку пасляваеннага перасоўвання межаў на захад – апынуліся па-за межамі Бацькаўшчыны. Нягледзячы на самыя складаныя ўмовы: забарону выкарыстоўваць польскую мову, адсутнасць капліц і касцёлаў для малітвы, пагрозы трапіць у вязніцу ці страціць працу, моцнага савецкага ціску – палякі на тэрыторыі былога СССР заставаліся польскімі патрыётамі, падтрымлівалі традыцыі бацькоў, клапаціліся пра пахаванні продкаў, захоўвалі мову, хаця б у малітве. І вытрымалі! І сёння яны з’яўляюцца часткай ганаровага польскага народа.

Я сам ведаю, што значыць стаць ахвярай несправядлівага гістарычнага лёсу. Мае бацькі 1 верасня 1939 г. уехалі ў нядаўна набыты домік у Берасці, на Бугу. Праз тры тыдні туды ўвайшлі злачынныя савецкія падраздзяленні, а бацькі – уцякаючы ад рабункаў – трапілі ў родную Варшаву і там вытрымалі нямецкую акупацыю. Частка маёй сям’і з даўніх польскіх Крэсаў, і таму лёс землякоў на ўсходзе – тых, хто ніколі не адрокся ад сваёй Бацькаўшчыны, але з-за змены межаў перастаў быць яе грамадзянінам, – мне асабліва блізкі.

Карта паляка – гэта дакумент, які – хоць не дае польскага грамадзянства – вяртае нашым суайчыннікам з усходу многія належныя ім правы. Вы зможаце вучыцца і працаваць у нашай краіне, як іншыя грамадзяне. Вы зможаце прыязджаць, не плацячы за візы.

Я спадзяюся, што карта паляка – дакумент, які пацвярджае прыналежнасць да польскага народа – прынясе Вам задаваленне. На працягу шматлікіх год Вы насілі ў сэрцы белага арла. Сёння ўлады Рэспублікі Польшча вяртаюць Вам дакумент з арлом. Ганарыцеся ім! Польшча Вас чакае!

Лех Качыньскі
Прэзідэнт РП

Najważniejsze przywileje dla Rodaków

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego. Posiadaczowi Karty Polaka przysługują uprawnienia wynikające z ustawy o Karcie Polaka, uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 7 września 2007 roku. Ustawa wchodzi w życie po 6 miesiącach od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim, czyli w ostatnich dniach marca 2008 roku.

Osoba, która ma Kartę Polaka:
- może bez opłat otrzymać wizę pobytową długoterminową uprawniającą do wielokrotnego przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej;
- może podejmować na terenie Rzeczypospolitej Polskiej legalną pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę;
- może prowadzić w Polsce działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- może w Polsce korzystać z bezpłatnego systemu oświaty na poziomie podstawowym, średnim i wyższym na takich samych zasadach jak obywatele polscy, a zarazem ubiegać się o stypendia i pomoc na naukę przeznaczone dla cudzoziemców uczących się i studiujących w Polsce;
- może w stanach nagłych korzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- może korzystać z 37-procentowej ulgi na przejazdy koleją na terenie Polski;
- może za darmo zwiedzać muzea państwowe w Polsce;
- może w pierwszej kolejności ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa polskiego lub z budżetu samorządów gmin w Polsce przeznaczone na wspieranie Polaków za granicą.

Karta to nie obywatelstwo

Uwaga! Otrzymanie Karty Polaka nie oznacza przyznania obywatelstwa polskiego, przyznania prawa do osiedlania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ani prawa przekraczania bez wizy granic Rzeczypospolitej Polskiej.

Jawor, protestancki Kościół Pokoju
Явар, Пратэстанцкі касцёл міру

Białystok, Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny
Беласток, базіліка Унебаўзяцця Найсвяцейшай Панны Марыі

Чаму варта мець карту паляка?

Найважнейшыя прывілеі для суайчыннікаў

Карта паляка – гэта дакумент, які пацвярджае прыналежнасць да польскага народа. Уладальнік карты паляка мае правы, акрэсленыя Законам "Аб карце паляка", прынятым сеймам Рэспублікі Польшча 7 верасня 2007 года. Закон уступае ў сілу праз шэсць месяцаў з дня абвешчання ў Моніторы Польскім, г. зн. ў апошнія дні сакавіка 2008 г.

Асоба, якая мае карту паляка:

- *можа бясплатна атрымліваць побытавую, доўгатэрміновую, шматразовую візу для перасячэння мяжы Рэспублікі Польшча*
- *можа легальна працаваць на тэрыторыі Рэспублікі Польшча без наяўнасці дазволу на працу*
- *можа весці ў Рэспубліцы Польшча эканамічную дзейнасць на такіх жа ўмовах, як і польскія грамадзяне*
- *можа карыстацца ў Польшчы бясплатнай сістэмай адукацыі на пачатковым, сярэднім і вышэйшым узроўні на такіх жа ўмовах, як і польскія грамадзяне, і, у той жа час, звяртацца з просьбай выдзеліць стыпендыю і навуковую дапамогу, прызначаную іншаземцам, якія вучацца ў Польшчы ці атрымліваюць вышэйшую адукацыю – у раптоўных выпадках можа карыстацца ў Польшчы бясплатнай медыцынскай дапамогай на такіх жа ўмовах, як і польскія грамадзяне:*
- *можа карыстацца 37% ільготамі падчас чыгуначных паездак на тэрыторыі Польшчы*
- *можа бясплатна наведваць дзяржаўныя музеі ў Польшчы*
- *можа ў першую чагу звяртацца па фінансавыя сродкі з дзяржаўнага бюджэту Рэспублікі Польшча ці з бюджэту гміннага самакіравання у Польшчы, прызначанага на падтрымку палякаў за мяжой.*

Карта – гэта не грамадзянства

Увага! Атрыманне карты паляка не азначае надання польскага грамадзянства, права на сталае жыхарства на тэрыторыі Рэспублікі Польшча ці права перасячэння мяжы Рэспублікі Польшча без візы .

Warszawa,
Pomnik Chopina
Помнік Шапэна, Варшава

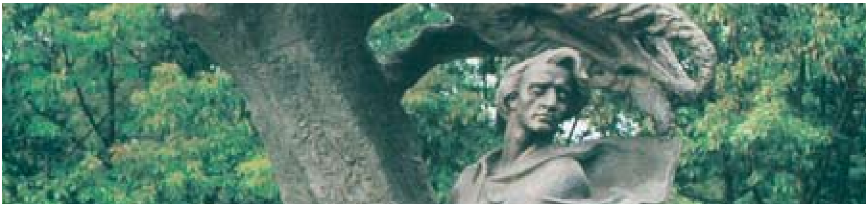

Proste zasady

Karta Polaka może być przyznana osobie, która uważa, że należy do Narodu Polskiego i jednocześnie:

- zna język polski przynajmniej w stopniu podstawowym i uważa go za język ojczysty;
- zna i kultywuje polskie tradycje i zwyczaje;
- w obecności konsula Rzeczypospolitej Polskiej lub upoważnionego pracownika złoży pisemną deklarację przynależności do Narodu Polskiego;
- wykaże, że co najmniej jedno z rodziców lub dziadków albo oboje pradziadkowie byli narodowości polskiej lub posiadali polskie obywatelstwo. Albo przedstawi pisemne zaświadczenie organizacji polskiej lub polonijnej o swoim aktywnym zaangażowaniu w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej w ciągu co najmniej ostatnich trzech lat.

Warszawa *Варшава*

Karta tylko dla Polaków na Wschodzie

Karta Polaka może być przyznana wyłącznie osobie nieposiadającej polskiego obywatelstwa albo zezwolenia na osiedlenie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, która posiada obywatelstwo: Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżańskiej, Republiki Białorusi, Republiki Estońskiej, Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej, Republiki Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy lub Republiki Uzbekistanu. Karta Polaka może być też przyznana osobie, której polskie pochodzenie zostało potwierdzone zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji z 9 listopada 2000 roku.

Простыя правілы

Карта паляка можа быць выдадзена асобе, якая лічыць, што належыць да польскага народа і, у той жа час:

– ведае польскую мову, прынамсі, на пачатковым узроўні і лічыць яе роднай;
– ведае і прытрымліваецца польскіх традыцый і звычаяў;

– *у прысутнасці консула Рэспублікі Польшча або ўпаўнаважанага працаўніка падасць пісьмовую дэкларацыю аб прыналежнасці да польскага народа;*
– *пацвердзіць, што, прынамсі, адзін за бацькоў ці дзядоў, ці абодва прадзеда былі польскай нацыянальнасці ці мелі польскае грамадзянства. Альбо прадставіць пісьмовае пасведчанне польскай арганізацыі ці паланійнай арганізацыі аб сваёй актыўнай дзейнасці на карысць польскай мовы і культуры ці польскай нацыянальнай меншасці на працягу, прынамсі, апошніх трох год.*

Карта толькі для палякаў на ўсходзе

Карту паляка выдаюць выключна асобе, якая не мае польскага грамадзянства альбо дазволу на сталае пражыванне на тэрыторыі Рэспублікі Польшча і мае грамадзянства Рэспублікі Арменіі, Азербайджанскай Рэспублікі, Рэспублікі Беларусь, Эстонскай Рэспублікі, Грузіі, Рэспублікі Казахстан, Кіргізскай Рэспублікі, Літоўскай Рэспублікі, Латвійскай Рэспублікі, Рэспублікі Малдовы, Расійскай Федэрацыі, Рэспублікі Таджыкістан, Туркменістану, Украіны ці Рэспублікі Узбекістан. Карта паляка можа таксама выдавацца той асобе, чыё польскае паходжанне пацверджана згодна з правіламі Закону “Аб рэпатрыяцыі” ад 9 лістапада 2000 г.

Mikołaj Kopernik, astronom
Мікалай Капернік, астраном

Najczęściej zadawane pytania

Kto wyda mi Kartę Polaka?

Kartę wydaje konsul polski właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o Kartę Polaka. Należy pamiętać, że wniosek o Kartę Polaka trzeba złożyć na piśmie. W konsulacie przy wydawaniu Karty Polaka nie pobiera się opłat konsularnych. Karta Polaka jest bezpłatna.

Co trzeba napisać we wniosku o Kartę Polaka?

Trzeba tam umieścić:

– imię i nazwisko osoby ubiegającej się, datę i miejsce jej urodzenia, płeć, adres zamieszkania, obywatelstwo, narodowość, obywatelstwo i narodowość rodziców, dziadków lub pradziadków, jeżeli to na ich pochodzenie powołuje się osoba ubiegająca się o Kartę Polaka.

Do wniosku trzeba dołączyć kopię ważnego dokumentu tożsamości oraz kopie dokumentów potwierdzających dane zawarte we wniosku. Mogą to być np.: polskie dokumenty tożsamości; akty stanu cywilnego lub ich odpisy; metryki chrztu; świadectwa szkolne; dokumenty potwierdzające odbycie służby wojskowej w polskich formacjach wojskowych; dokument potwierdzający fakt deportacji lub uwięzienia zawierający wpis o polskim obywatelstwie czy pochodzeniu ofiary deportacji lub uwięzienia; dokument rehabilitacji osoby deportowanej zawierający wpis o polskim pochodzeniu tej osoby; zagraniczny dowód tożsamości zawierający wpis na temat polskiej narodowości danej osoby; zaświadczenie z organizacji polskiej lub polonijnej o aktywnej działalności na rzecz polskiej kultury, języka lub mniejszości polskiej; prawomocna decyzja o polskim pochodzeniu wydana zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji.

Uwaga! Wykaz organizacji polskich i polonijnych uprawnionych do wydawania takich zaświadczeń zostanie ogłoszony w Monitorze Polskim (dostępny w konsulacie).

Kiedy dziecko może otrzymać Kartę Polaka?

Jeśli oboje rodzice mają Kartę Polaka albo ma ją jedno z rodziców, a drugie wyraża w obecności konsula polskiego zgodę na wydanie dziecku Karty Polaka.

Uwaga! Zgoda rodzica nie jest wymagana, jeśli rodzic ten został pozbawiony władzy rodzicielskiej. Jeżeli małoletni skończył 16 lat, musi osobiście wyrazić zgodę na otrzymanie Karty Polaka. Karta Polaka przyznana małoletniemu traci ważność po upływie roku od dnia uzyskania przez niego pełnoletności. Aby tego uniknąć, trzeba najpóźniej na trzy miesiące przed terminem upływu ważności Karty Polaka złożyć wniosek o przedłużenie jej ważności na następne 10 lat.

Molo w Sopocie *Пірс у Сопаце*

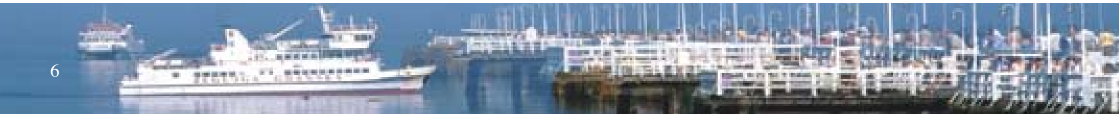

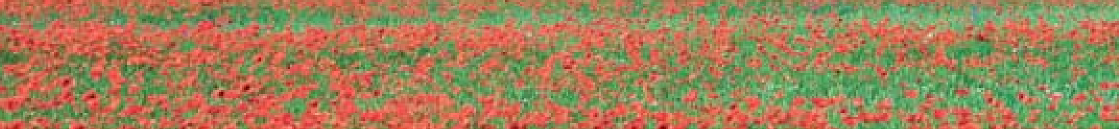

Województwo lubuskie, pole makowe *Любускае ваяводства, макавае поле*

Zasłużeni unikną formalności

Uwaga! Osobom szczególnie zasłużonym polski konsul może wydać Kartę Polaka bez konieczności przedstawiania zaświadczeń. Także konsul w czasie rozmowy ocenia, w jakim stopniu wnioskodawca starający się o Kartę Polaka zna język polski.

Найбольш частыя пытанні

Хто мне выдасць карту паляка?

Карту выдае польскі консул (па месцы жыхарства асобы, якая хоча яе атрымаць). Калі ласка, памятайце, што заява на карту паляка падаецца пісьмова. У консульстве пры выдачы карты паляка не збіраецца консульскі збор. Карта паляка з'яўляецца бясплатнай.

Што трэба напісаць у заяве на карту паляка?

У заяве неабходна падаць:

– *імя і прозвішча асобы, якая хоча атрымаць карту паляка, дату і месца нараджэння, пол, адрас пражывання, грамадзянства, нацыянальнасць, грамадзянства і нацыянальнасць бацькоў, дзядоў і прадзедаў, калі на іх паходжанні грунтуецца асоба, якая хоча атрымаць карту паляка.*

Да заявы трэба далучыць копію сапраўднага дакументу асобы і копіі дакументаў, якія пацвярджаюць дадзеныя заявы. Гэта могуць быць, напрыклад, польскія дакументы асобы; акты грамадзянскага стану ці іх копіі; метрыкі хрышчэння; школьныя пасведчанні; дакументы, пацвярджаючыя вайсковую службу ў польскіх вайсковых адзінках; дакумент, што пацвярджае факт дэпартацыі ці зняволення; дакумент рэабілітацыі дэпартаванай асобы з запісам аб польскім грамадзянстве ці паходжанні гэтай асобы; замежны пашпарт з пазначэннем польскай нацыянальнасці дадзенай асобы; пасведчанне з польскай ці паланійнай арганізацыі аб актыўнай дзейнасці на карысць польскай культуры, мовы ці польскай меншасці; правамоцнае рашэнне аб польскім паходжанні, выдадзенае ў адпаведнасці з палажэннямі Закону "Аб рэпатрыяцыі". Увага! Спіс польскіх і паланійных арганізацый, што маюць права выдаваць такія пасведчанні, будзе абвешчаны у выданні "Монітор Польскі"(даступны ў консульстве).

Працяг на с. 11

Заслужаныя асобы пазбягаюць фармальнасцей

Увага! Асабліва заслужаным асобам польскае консульства можа выдаць карту паляка без неабходнасці прад'яўлення пасведчанняў. Таксама консул падчас гутаркі ацэньвае, у якой ступені аўтар заявы, які імкнецца атрымаць карту паляка, ведае польскую мову.

Zachowaj lub zapamiętaj

Jak długo jest ważna Karta Polaka?

Karta Polaka jest ważna przez 10 lat od daty jej przyznania. Najpóźniej na trzy miesiące przed terminem upływu ważności Karty Polaka trzeba wystąpić o jej przedłużenie na kolejne 10 lat. Karta Polaka traci ważność także w przypadku, gdy jej posiadacz uzyska obywatelstwo polskie lub osiedli się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Kto wręcza Kartę Polaka?

Osobie, której przyznano Kartę Polaka, odpowiedni dokument wydaje polski konsul lub osoba przez niego upoważniona. Jeżeli to tylko możliwe, wręczenie Karty Polaka powinno odbyć się w sposób uroczysty. W przypadku zgubienia lub zniszczenia Karty Polaka, konsul na wniosek posiadacza Karty wydaje jej duplikat.

Jak korzystać z Karty Polaka?

Aby skorzystać z uprawnień, które gwarantuje Karta Polaka, należy ją okazać wraz z ważnym dokumentem tożsamości.

Kiedy konsul odmawia wydania Karty Polaka?

Konsul odmówi wydania Karty Polaka, gdy wnioskodawca dołączy do wniosku dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje albo gdy wnioskodawca zezna nieprawdę lub zatai prawdę, podrobi dokument albo użyje autentycznego dokumentu w złej wierze. A także, gdy wnioskujący o Kartę Polaka repatriował się z terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie umów repatriacyjnych zawartych w latach 1944–1957 do jednego z państw będących stroną tych umów. Kart Polaka nie otrzymają także osoby, które mają już obywatelstwo polskie, oraz ci, którzy działają ze szkodą dla bezpieczeństwa, obronności, porządku publicznego lub podstawowych interesów Rzeczypospolitej Polskiej.

Oni pomogą

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" pomoże Państwu przygotować się do spotkania z konsulem. W kwietniu 2008 roku na obszarach najliczniej zamieszkanych przez Polaków zostaną powołane specjalne oddziały Fundacji, których zadaniem będzie bezpośrednia pomoc Państwu w przygotowaniu kompletnego i dobrze wypełnionego wniosku o przyznanie Karty Polaka. Fundacja od ponad 15 lat wspiera środowiska polskie w ich działalności edukacyjnej, medialnej, kulturalnej i społecznej.

Nasz adres: ul. Jazdów 10A, 00-467 Warszawa, tel.: +48 22 628 55 57
www.pol.org.pl

Stalowa Wola, Muzeum Regionalne
Сталёва-Воля, Рэгіянальны музей

Захавайце ці запомніце

Як доўга сапраўдная карта паляка?

Карта паляка сапраўдная 10 год ад даты выдачы. Не пазней, чым за 3 месяцы да тэрміну заканчэння карты паляка, неабходна звярнуцца з просьбай працягнуць яе на наступныя 10 год. Карта паляка становіцца несапраўднай, калі яе ўладальнік атрымае польскае грамадзянства ці сталы побыт у Рэспубліцы Польшча.

Хто выдае карту паляка?

Асобе, якой прызналі карту паляка, адпаведны дакумент выдае польскі консул ці ўпаўнаважаная ім асоба. Калі гэта толькі магчыма, уручэнне карты паляка павінна адбыцца ўрачыста. У выпадку згубы ці знішчэння карты паляка, консул на падставе заявы ўладальніка карты выдае яе дублікат.

Як карыстацца картай паляка?

Каб выкарыстаць правы, якія гарантуе карта паляка, неабходна прад'явіць яе разам з сапраўдным дакументам асобы.

Калі консул адмаўляе ў выдачы карты паляка?

Консул адмаўляе ў выдачы карты паляка, калі аўтар заявы далучыць да яе дакументы з несапраўднымі дадзенымі асобы ці хлуслівай інфармацыяй, альбо калі аўтар заявы паведаміць няпраўду ці ўтаіць праўду, падробіць дакумент ці нядобрасумленна выкарыстае сапраўдны дакумент. А таксама, калі аўтар заявы выехаў у якасці рэпатрыянта з Польскай Народнай Рэспублікі ў 1944 – 1957 гг. на падставе дамоваў аб рэпатрыяцыі у адну з краін-бакоў гэтых дамоваў. Карту паляка не атрымаюць таксама асобы, якія ўжо маюць польскае грамадзянства і тыя, хто дзейнічае на шкоду бяспекі, абароны, грамадскага парадку ці фундаментальных інтарэсаў Рэспублікі Польшча.

Яны дапамогуць

Фонд "Дапамога палякам на ўсходзе" дапаможа Вам падрыхтавацца да сустрэчы з консулам. У красавіку 2008 г. на тэрыторыі найбольш кампактнага пражывання палякаў будуць заснаваныя спецыяльныя аддзелы фонду, заданнем якіх будзе непасрэдная дапамога Вам у падрыхтоўцы поўнай і правільна запоўненай заявы з просьбай выдаць карту паляка. Фонд "Дапамога палякам на ўсходзе" больш за 15 год падтрымлівае польскае асяроддзе ў адукацыйнай, медыяльнай, культурнай і грамадскай дзейнасці.

Наш адрас: вул. Яздуф, 10А, 00-467 г. Варшава, www.pol.org.pl
тэл.: +48 22 628 55 57

Zachowaj lub zapamiętaj

Kiedy Karta Polaka traci ważność?

Konsul unieważnia Kartę Polaka, gdy jej posiadacz zachowuje się w sposób uwłaczający Rzeczypospolitej Polskiej lub Polakom, działa na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej, a także, gdy posiadacz Karty Polaka otrzymał obywatelstwo polskie lub osiedlił się w Polsce albo zrzekł się Karty Polaka. Posiadacz ma obowiązek niezwłocznie zwrócić unieważnioną Kartę Polaka konsulowi.

Jak wygląda dokument Karta Polaka?

Wzór dokumentu Karta Polaka, a także wzór wniosku, który trzeba złożyć, aby ją otrzymać, określi Rada Ministrów w specjalnym rozporządzeniu.

Bytom, Muzeum Górnośląskie
Бытам, Музей Верхняй Сілезіі

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
Універсітэцкая бібліятэка ў Варшаве

Захавайце ці запомніце

Калі карта паляка становіцца несапраўднай?

Консул анулюе карту паляка, калі яе ўладальнік паводзіць сябе ганебным чынам у адносінах да Рэспублікі Польшча ці палякаў, дзейнічае на шкоду Рэспублікі Польшча, а таксама, калі ўладальнік карты паляка атрымаў польскае грамадзянства ці стала пражывае ў Рэспубліцы Польшча альбо адмовіўся ад карты паляка. Уладальнік абавязаны неадкладна вярнуць консулу анулябаную карту паляка.

Як выглядае карта паляка?

Узор дакументу “карта паляка”, а таксама ўзор заявы, якую неабходна падаць, каб атрымаць карту паляка, акрэсліць Савет міністраў у спецыяльным распараджэнні.

Працяг. Пачатак гл. с. 7

Калі дзіцё можа атрымаць карту паляка?

Калі абодва бацькі маюць карту паляка ці яе мае адзін з бацькоў, а другі выражае ў прысутнасці польскага консула згоду на выдачу дзіцяці карты паляка. Увага! Згода аднаго з бацькоў неабавязковая, калі яго пазбавілі бацькоўскіх правоў. Калі малалетняму споўнілася 16 год, ён павінен асабіста, у прысутнасці консула, выразіць згоду на атрыманне карты паляка. Карта паляка, выдадзенае малалетняму, становіцца несапраўднай праз год ад дня ягонага паўналецця. Каб гэтага пазбегнуць, неабходна не пазней, чым за тры месяцы да тэрміну заканчэння карты паляка падаць заяву на яе працяг на наступныя 10 год.

Тутай знайбёш дапамогу

ARMENIA: Ambasada RP w Erewanie, ul. Hanrapetutyan 44a, 375010 Erewan, Armenia, telefon: (00-3741) 054 24 93, 054 24 95, faks: (00-3741) 054 24 96, 054 24 98, www.erewan.polemb.net

AZERBEJDŻAN: Ambasada RP w Baku, ul. Kiczik Gala 2, Iczeri Szeher, AZ-1000 Baku Azerbejdżan, telefon: (0-0994-12) 492 01 14, 497 52 81, 497 47 08, faks: (0-0994 12) 492 02 14, www.embpol.azeurotel.com

BIAŁORUŚ: Ambasada RP w Mińsku, 220034 Mińsk, ul. Rumiancewa 6, telefon: (00-37517) 288 21 14, 288 23 13, 288 23 21, 284 36 01, faks: (00-37517) 236 53 89, 236 49 92, ambminsk@nsys.by, minskamb@op.pl
Wydział Konsularny: 220002 Mińsk, ul. Kropotkina 91A, telefon: (00-37517) 284 99 80, 284 99 81, faks: (00-37517) 289 32 55, e-mail: konsulminsk@nsys.by, www.minsk.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Brześciu, 224016 Brześć, ul. Kujbyszewa 34, telefon: (00-375-162) 27 00 00, faks: (0-0375 162) 20 38 29, e-mail: konsulkg@brest.by, www.brzesckg.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Grodnie, 230023 Grodno, ul. Budionnego 48A, telefon: (00-375-152) 75 15 95, 75 15 90, faks: (00-375-152) 75 15 87, e-mail: konsulgrodno@o2.pl, www.grodnokg.polemb.net

ESTONIA: Ambasada RP w Tallinie, Suur-Karja 1 / Vana Turg 2, 10140 Tallinn, Estonia, telefon: (00-372) 627 82 06, faks: (00-372) 644 52 21, e-mail: poola.info@mail.ee, www. tallinn.polemb.net
Wydział Konsularny: Suur-Karja 1 / Vana Turg 2, 10140 Tallinn, Estonia, telefon: (00-372) 627 82 08, faks: (00-372) 627 82 13, e-mail: poola.info@mail.ee, www.tallinn.polemb.net

FEDERACJA ROSYJSKA: Ambasada RP w Moskwie, ul. Klimaszkina, 123557 Moskwa, telefon: (00-7495) 231 15 00, faks: (00-7495) 231 15 15, e-mail: pol.amb@g23.relcom.ru, www.moskwa.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (00-7495) 231 15 50, 231 15 51, faks: (00-7495) 231 15 55, e-mail: consulate@polandemb.ru
Konsulat Generalny RP w Sankt Petersburgu, ul. 5-ta Sowietskaja 12, 191036 Sankt Petersburg, telefon: (00-7812) 336 31 40, 336 31 41, faks: (00-7812) 274 43 18, e-mail: konsgenrp@peterlink.ru, konsulat@konsulatrp.ru www.petersburgkg.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Kaliningradzie, Kasztanowaja Aleja 51, 236000 Kaliningrad
Adres do korespondencji: ul. Hozjusza 1, 14-500 Braniewo, skr. poczt. 20, telefon: (00-74012) 27 35 77, 95 04 19 faks: (00-74012) 95 54 36, e-mail: polkon@baltnet.ru
Konsulat Generalny RP w Irkucku: ul. Suche-Batora 18, 664003 Irkuck, telefon: (00-73952) 28 80 10, faks: (00-73952) 28 80 12, e-mail: kgirkuck@sovintel.ru, www.irkuck.polemb.net

GRUZJA: Ambasada RP w Tbilisi, ul. Br. Zubałaszwili 19, 0108 Tbilisi, telefon: (00-995 32) 92 03 98, telefon Sekcji konsularnej: (00-995 32) 93 62 36, faks: (00-995 32) 92 03 97, 93 62 31, e-mail: ambpolgruzja@access.sanet.ge, konspolgruzja@internet.ge, www.tbilisi.polemb.net

KAZACHSTAN: Ambasada RP w Ałmaty, ul. Dżarkiencka 9, róg Iskanderowa 11/13 (rejon Gornyj Gigant), 050059 Ałmaty, telefon: (007 727) 258 15 51, 258 16 17, faks: (007 727) 258 15 50, e-mail: ambpol@poland.kz, www.almaty.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (007 727) 253 35 87, 253 37 68, 253 41 79, faks: (007 727) 258 15 52 e-mail: polkonsulat@poland.kz, polkonsulat@mail.kz

KIRGISTAN
Brak polskiej placówki dyplomatycznej. Sprawami dotyczącymi tego kraju zajmuje się ambasada i Wydział Konsularny w Ałmaty (Kazachstan).

LITWA: Ambasada RP w Wilnie, Smelio g. 20 A, LT – 10 323, Vilnius, telefon: (00-3705) 270 90 01 do 03, 270 90 04 do 05, faks: (00-3705) 270 90 07, e-mail: ambpol@tdd.lt, www.wilno.polemb.net

Konsulat Generalny RP w Wilnie: Smelio g-ve 22A, LT-10323, Vilnius, telefon: (00-3705) 270 90 04 do 05, faks: (00-3705) 270 90 09, e-mail: kgpl@tdd.lt, www.wilnokg.polemb.net

ŁOTWA: Ambasada RP w Rydze, Mednieku iela 6 B, LV – 1010 Riga, Latvija, telefon: (00-371) 703 15 00, 703 15 09, faks: (00-371) 703 15 49, e-mail: ambpol@apollo.lv, www.ryga.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (00-371) 703 15 04, faks: (00-371) 703 15 54, e-mail: emb7@ambpolriga.lv; emb8@ambpolriga.lv

MOŁDOWA: Ambasada RP w Kiszyniowie, MD – 2019 Chisinau, Str. Grenoble, 126 A, telefon: (00-37 322) 28 59 50, 28 59 60, 28 59 70, faks: (00-37 322) 228 90 00, polemb@mtc.md, www.kiszyniow.polemb.net
Wydział Konsularny: Str. Vasile Alecsandri 101, MD – 2012 Chisinau, telefon: (00-37 322) 222 38 50, 222 38 51, 222 38 04, faks: (00-37 322) 222 38 52, e-mail: konsulpl@ch.moldpac.md

TADŻYKISTAN
Brak polskiej placówki dyplomatycznej. Sprawami dotyczącymi tego kraju zajmuje się ambasada i Wydział Konsularny w Taszkiencie (Uzbekistan).

TURKMENISTAN: Ambasada RP, ul. Azadu 17, 744 005 Aszchabad, telefon: (+99312) 27 40 35, faks: (+99312) 27 31 22, e-mail: ambasada.aszchabad@gmail.com

UKRAINA: Ambasada RP w Kijowie, ul. Jarosławiw Wał 12, 01034 Kyiv-34 Ukraina, telefon: (00-380 44) 230 07 00, faks: (00-380 44) 270 63 36, e-mail: ambasada@polska.com.ua, www.kijow.polemb.net
Konsulat Generalny RP w Kijowie: 01034 Kijów ul. B. Chmielnickiego 60, telefon: (00-38044) 284 00 33, faks: (00-380 44) 234 99 89, e-mail: konsulat@polska.com.ua, www.kijowkg.polemb.net
Konsulat Generalny RP we Lwowie: (sprawy wizowo-paszportowe, obywatelstwa, repatriacji i legalizacji dokumentów) ul. Iwana Franki 110, 79011 Lwów, telefon: (00-380 322) 297 08 61 do 4, faks: (00-380 322) 760 974, e-mail: konsulat@mail.lviv.ua, www.konsulat.lviv.ua
Konsul Generalny: (sprawy prawne, opieki konsularnej, kultury, nauki oraz wypłaty rent), ul. Kociubińskiego 11a m3, 79011 Lwów, telefon: (00-380 322) 729 301, telefon/faks: (00-380 322) 298 67 38, e-mail: konsulat2@mail.lviv.ua, www.konsulat.lviv.ua
Konsulat Generalny RP w Charkowie: 61002 Charków, ul. Artioma 16, telefon: (00-380 57) 75 78 801, faks: (00-380 57) 75 78 804, e-mail: kgrp@kharkov.ukrtel.ua, www.charkowkg.polemb.net
Konsulat Generalny w Łucku: 43016 Łuck, ul. Katedralna 7, telefon: (00-380 332) 77 06 10 do 12, 77 00 44, faks: (00-380 332) 77 06 15, e-mail: konsulat@konsulat.lutsk.ua, www.luckkg.polemb.net
Konsulat Generalny w Odessie: 65014 Odessa, ul. Uspienska 2/1, telefon: (00-380 48) 722 56 96; 722 60 03, faks: (00-380 48) 722 77 01, e-mail: sekretariat@paco.odessa.ua, www.odessakg.polemb.net

UZBEKISTAN: Ambasada RP w Taszkencie, ul. Firdavsiy 66, Junusabadskiy Rayon, 700084 Tashkent, Uzbekistan, telefon: (00-998 71) 120 86 50, faks: (00-998 71) 120 86 51, e-mail: ambasada@bcc.com.uz, www.taszkent.polemb.net
Wydział Konsularny: telefon: (00-998 71) 120 86 52, faks: (00-998 71) 120 86 51

Warszawa, most Świętokrzyski
Варшава, Свентакжыскі мост

Tysiącletnie dziedzictwo

Dzieje państwa polskiego sięgają VIII–IX w., a kolebką polskiej państwowości jest dzisiejsza Wielkopolska (ze stolicą w Poznaniu). Za pierwszego historycznego władcę Polski uchodzi książę Mieszko I, który po ślubie z czeską księżniczką Dobrawą, w 966 r. przyjmuje chrzest. Za jego rządów (do 992 r.) dochodzi do zjednoczenia ziem polskich (w granicach zbliżonych do współczesnych, z wyjątkiem niezdobytych wówczas Warmii i Mazur) i chrystianizacji kraju. Syn Mieszka – Bolesław Chrobry – staje się pierwszym królem Polski (panuje w latach 992–1025). Przełomowe daty w ponad 1000-letniej historii naszego kraju to:

1076 – koronacja Bolesława Śmiałego w Krakowie (po ponad 40-letnim kryzysie monarchii)
1138 – rozbicie dzielnicowe kraju po śmierci księcia Bolesława Krzywoustego, poszczególne dzielnice zyskują samodzielność
1320 – zjednoczenie państwa, koronacja Władysława Łokietka
1364 – powstaje Uniwersytet Jagielloński, pierwsza wyższa uczelnia w Polsce (dwa wieki później niż najstarszy na świecie uniwersytet – w Bolonii i cztery wieki wcześniej niż pierwsza uczelnia w Moskwie)
1385 – pierwsza unia polsko-litewska dająca początek największemu w XV w. państwu w Europie, sięgającemu od Morza Czarnego aż do Bałtyku

XVI w. – złoty wiek w historii Polski, kraj jest rozległy i zasobny, na powierzchni 990 tys. km kw. (trzy razy więcej niż dziś) mieszka 11 mln ludzi, panuje tolerancja religijna i wolność sumienia
1569 – unia lubelska, pieczętująca związek Królestwa Polskiego z Wielkim Księstwem Litewskim, początek Rzeczpospolitej Obojga Narodów
1573 – konfederacja warszawska zapewnia pełną wolność praktyk religijnych, zapada decyzja o wolnym wyborze króla głosami szlachty (ok. 10 proc. społeczeństwa)

XVII w. – srebrny wiek, naznaczony wojnami Rzeczypospolitej z Moskwą, Turcją, Szwecją i wewnętrznym konfliktem z ukraińskimi Kozakami
1683 – wojska europejskie pod wodzą polskiego króla Jana III Sobieskiego pokonują armię turecką pod Wiedniem, groźba podboju muzułmańskiego zażegnana
1772 – pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej (kolejne w 1793 i 1795) – kraj dzielą między siebie silniejsi w tym czasie sąsiedzi: Prusy, Rosja i Austria
1791 – Konstytucja 3 maja – pierwsza w Europie i druga w świecie nowocześnie spisana konstytucja, zawierająca prawa i obowiązki obywateli
1795 – utrata niepodległości skutkuje szybkim utworzeniem już dwa lata później Legionów Polskich we Włoszech, walczących o wolną Polskę (patrz Mazurek Dąbrowskiego)

XIX w. – wiek powstań narodowych przeciw zaborcom, każde pokolenie walczy o wolność (1807–1812 u boku Napoleona, 1830–31 w powstaniu listopadowym, 1848 w Wiośnie Ludów, 1863–64 w powstaniu styczniowym, 1905–07 w rewolucji w Królestwie Polskim i Rosji)
1918 – odzyskanie niepodległości po 123 latach niewoli (symboliczna data: 11 listopada, dzień przekazania przez radę regencyjną pełnych uprawnień naczelnikowi państwa Józefowi Piłsudskiemu)
1919 – 21 – wojna polsko-bolszewicka, dzięki zwycięskiej obronie Warszawy (symboliczna data: 15 sierpnia 1920 – przełamanie frontu i początek polskiej ofensywy) Polacy ratują Europę przed zalewem komunizmu
1939 – IV rozbiór Polski (symboliczna data: 23 sierpnia 1939 – pakt faszystowsko-komunistyczny Ribbentrop – Mołotow, 1 września 1939 – atak niemiecki, 17 września 1939 – atak sowiecki)
1945 – kapitulacja Niemiec i początek sowieckiej okupacji, a następnie dominacji nad Polską
1980 – powstanie pierwszego w bloku komunistycznym niezależnego związku zawodowego „Solidarność” (wcześniej krwawe protesty robotników w 1956 r. w Poznaniu i w 1970 r. na Wybrzeżu, później w 1981 r. zdławienie ruchów wolnościowych i wprowadzenie stanu wojennego)
1989 – odzyskanie niepodległości (symboliczna data: 4 czerwca, w pierwszych częściowo wolnych wyborach partia komunistyczna sromotnie przegrywa z kandydatami „Solidarności”)

Zygmunt August (1520–1572), król Polski od 1548 do 1572
Зыгмунт Аўгуст (1520-1572), кароль Польшчы з 1548 да 1572

Тысячагадовая спадчына

Гісторыя польскай дзяржавы сягае VIII – IX ст., а калыска польскай дзяржаўнасці – гэта сённяшняя Велькапольшча (са сталіцай у Познані). Першым гістарычным уладаром Польшчы лічыцца князь Мешка I, які пасля шлюбу з чэшскай князёўнай Дабравай у 966 г. прыняў хрост. Пры яго кіраванні (да 992 г.) адбылося ўз'яднанне польскіх земляў (у межах, набліжаных да сучасных, за выключэннем не здабытых на той час Варміі і Мазураў) і хрысціянізацыя краіны. Сын Мешка – Баляслаў Храбры – становіцца першым каралём Польшчы (ён пануе ў 992 – 1025 гг.).

Пераломныя даты ў больш чым 1000-гадовай гісторыі нашай краіны наступныя:

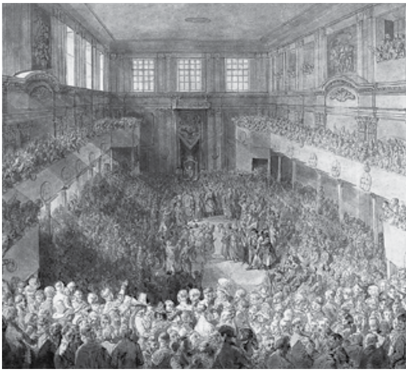

Zaprzysiężenie Konstytucji 3 maja w 1791 roku
Прыняццё Канстытуцыі 3 траўня 1791 г.

1076 – каранацыя Баляслава Смелага ў Кракаве (пасля больш чым 40-гадовага крызісу манархіі)
1138 – удзельная раздробленасць краіны пасля смерці князя Баляслава Крывавуснага, паасобныя рэгіёны атрымліваюць самастойнасць
1320 – уз'яднанне краіны, каранацыя Уладзіслава Лакетка
1364 – паўстае Ягелонскі універсітэт, першая вышэйшая навучальная ўстанова ў Польшчы (на два стагоддзі пазней за найстарэйшы ў свеце універсітэт – у Балоніі і на чатыры стагоддзі раней за першую ВНУ ў Маскве)
1385 – першая польска-літоўскай уніі, якая дала пачатак буйнейшай еўрапейскай дзяржавы XV стагоддзя, якая сягала ад Чорнага мора па Балтыйскае
XVI ст. – залаты век гісторыі Польшчы, краіна вялікая і багатая, яе плошча: 990 тыс. км2 (у тры разы больш чым сёння), у ёй жыве 11 млн людзей, пануе рэлігійная талерантнасць і свабода сумлення
1569 – Люблінская унія, якая замацоўвала сувязь Польскай Кароны з Вялікім княствам Літоўскім, пачатак Рэчы Паспалітай Абодвух Народаў
1573 – варшаўская канфедэрацыя забяспечвае поўню свабоды рэлігійнай практыкі, прынятае рашэнне аб свабодным выбары караля галасамі шляхты (каля 10% грамадства)
XVII ст. – срэбрны век, на працягу якога адбываліся войны Рэчы Паспалітай з Масквой, Турцыяй, Швецыяй і ўнутраныя канфлікты з украінскімі казакамі
1683 – еўрапейскія войскі на чале з польскім каралём Янам III Сабескім перамагаюць турэцкія войскі пад Венай, пагроза мусульманскага заваявання адсунутая
1772 – першы падзел Рэчы Паспалітай (чарговыя ў 1793 і 1795), край падзелены мацнейшымі на той час суседзямі: Прусіяй, Расеяй і Аўстрыяй
1791 – Канстытуцыя 3 траўня – першая ў Еўропе і другая ў свеце сучасная, напісаная канстытуцыя, у якой запісаны правы і абавязкі грамадзянаў
1795 – страта незалежнасці прыводзіць да хуткага ўтварэння ўжо праз два гады Польскіх легіёнаў у Італіі, якія змагаліся за вольную Польшчу (параўнайце з "Мазуркай Дамброўскага")
XIX ст. – стагоддзе нацыянальных паўстанняў супраць захопнікаў, кожнае пакаленне змагаецца за свабоду (1807 – 1812 поплеч з Напалеонам, 1830 – 1831 гг. – Лістападаўскае паўстанне, 1848 – Вясна народаў, 1863 – 1864 гг. – Студзеньскае паўстанне, 1905 – 1907 гг. – рэвалюцыя ў Царстве Польскім і Расеі)
1918 – здабыццё незалежнасці пасля 123 год няволі (сімвалічная дата: 11 лістапада, дзень перадачы рэгенцкай радай поўных паўнамоцтваў кіраўніку дзяржавы Юзэфу Пілсудскаму)
1919 – 1921 гг. – польска-бальшавіцкая вайна, дзякуючы пераможнай абароне Варшавы (сімвалічная дата: 15 жніўня 1920 г. – пералом фронту і пачатак польскага наступлення) палякі ратуюць Еўропу ад камуністычнай навалы
1939 – IV падзел Польшчы (сімвалічная дата – 23 жніўня 1939 г.: фашысцка-камуністычны пакт Молатава-Рыбентропа; 1 верасня 1939 г. – нямецкая атака, 17 верасня 1939 г. – савецкая атака)
1945 – капітуляцыя Нямеччыны і пачатак савецкай акупацыі, а пазней дамінавання над Польшчай
1980 – паўстанне першага ў камуністычным блоку незалежнага прафсаюзу "Салідарнасць" (да гэтага крывавыя пратэсты работнікаў у 1956 г. у Познані і ў 1970 г. на ўзбярэжжы, пазней у 1981 г. – здушэнне рухаў за свабоду, увядзенне ваеннага становішча)
1989 – здабыццё незалежнасці (сімвалічная дата: 4 чэрвеня, у першых, часткова вольных, выбарах камуністычная партыя ганебна прайграла кандыдатам "Салідарнасці")

Hymn Polski – Mazurek Dąbrowskiego
Гімн Польшчы – “Мазурка Дамброўскага”

1 Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski,
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

2 Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

3 Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

4 Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany –
„Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany”

ref.: Marsz, marsz, Dąbrowski...

Józef Wybicki
Юзэф Выбіцкі

Mazurek Dąbrowskiego jest oficjalnym hymnem Polski od 26 lutego 1927 r. Pieśń, do której słowa napisał Józef Wybicki, powstała w lipcu 1797 r. w miasteczku Reggio Emilia w Italii (pierwotny tytuł: „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”). Autor melodii, opartej na motywach mazurka, jest nieznany. „Pieśń Legionów...” zagrzewała do boju powstańców listopadowych (1830–31), styczniowych (1863–64) i uczestników rewolucji 1905-07 r. Śpiewali ją Polacy podczas Wielkiej Emigracji (po 1831 r.) i na frontach I i II wojny światowej. Podczas Wiosny Ludów 1848 r., zgodnie z hasłem „Za wolność Waszą i Naszą”, pieśń tę śpiewano na ulicach Pragi, Wiednia czy Berlina; w ramach solidarności z Polską została ona przetłumaczona już w XIX w. na 17 języków europejskich.

“Мазурка Дамброўскага” – гэта афіцыйны гімн Польшчы з 26 лютага 1927 г. Гэтая песня, на словы Юзэфа Выбіцкага, паўстала ў ліпені 1797 г. у мястэчку Рэдджыо-Эмілія ў Італіі (пачатковая назва – “Песня Польскіх легіёнаў у Італіі”). Аўтар мелодыі, заснаванай на матывах мазуркі, невядомы. “Песня легіёнаў” падтрымлівала ў баі паўстанцаў Лістападаўскага (1830 – 1831 гг.) і Студзеньскага (1863 – 1864 гг.) паўстанняў і ўдзельнікаў рэвалюцыі 1905 – 1907 гг. Яе спявалі палякі падчас Вялікай эміграцыі (пасля 1831 г.) і на франтах Першай і Другой сусветнай вайны. Падчас Вясны народаў 1848 г., згодна з лозунгам “За нашу і вашу свабоду”, гэтая песня спявалася на вуліцах Прагі, Вены ці Берліна; у рамах салідарнасці з Польшчай яна была перакладзеная ўжо у XIX ст. на 17 еўрапейскіх моваў.

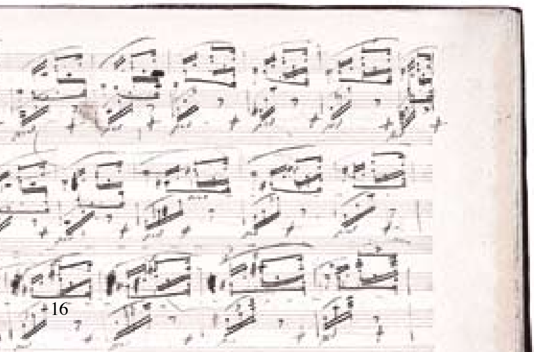

Hymn Polski – zapis nutowy
Польскі гімн – запіс нотаў

Jest nas blisko 60 milionów

Co trzeci Polak mieszka poza ojczyzną. Demografowie szacują liczebność Polaków, rozsianych po całym świecie, na około 60 milionów. Z tego tylko niecałe 39 mln mieszka na stałe w Polsce.

Największe skupiska osób polskiego pochodzenia to:
Stany Zjednoczone Ameryki Pn. – 10 mln 600 tys. osób,
Niemcy – 2 mln,
Brazylia – 1 mln 800 tys.,
Francja – 1 mln 50 tys.,
Ukraina – 900 tys.,
Białoruś – 900 tys.,
Kanada – 900 tys.,
Wielka Brytania – 500 tys.,
Argentyna 450 tys., Litwa – 300 tys.,
Rosja – 300 tys., Australia 200 tys.
Czechy – 100 tys., Kazachstan – 100 tys.,
Szwecja – 100 tys., Włochy – 100 tys.,
Łotwa – 75 tys., RPA 40 tys.

(Źródło: dane organizacji polskich i polonijnych)

Нас каля 60 мільёнаў

Кожны трэці паляк жыве па-за Бацькаўшчынай. Дэмографы падлічылі, што колькасць палякаў, раскіданых па ўсім свеце, – каля 60 мільёнаў. З іх толькі каля 39 мільёнаў стала жыве ў Польшчы.

Буйнейшыя цэнтры асобаў польскага паходжання:
Злучаныя Штаты – 10 млн 600 тыс. асобаў, Нямеччына – 2 млн, Бразілія – 1 млн 800 тыс., Францыя – 1 млн 50 тыс., Украіна – 900 тыс., Беларусь – 900 тыс., Канада – 900 тыс., Вялікабрытанія – 500 тыс., Літва – 300 тыс., Расія – 300 тыс., Чэхія – 100 тыс., Казахстан – 100 тыс., Швецыя – 100 тыс., Італія - 100 тыс., Латвія – 75 тыс., Паўднёва-Афрыканская Рэспубліка - 40 тыс.

(Крыніца: дадзеныя польскіх арганізацый у краіне і у эміграцыі)

Polskie miasta poza Polską

Największym skupiskiem ludności polskiego pochodzenia na świecie jest Chicago (1,5–1,8 mln), kolejne miejsca zajmują Nowy Jork (700 tys.) i Detroit (500 tys.) oraz kanadyjskie Toronto (220 tys.). Ponad 100 tys. Polaków mieszka w Wilnie na Litwie, a ponad 80 tys. w Grodnie na Białorusi.

Польскія гарады па-за Польшчай

Буйнейшым цэнтрам знаходжання насельніцтва польскага паходжання на свеце з'яляецца Чыкага (1,5 – 1,8 млн), за ім ідзе Н'ю-Йорк (700 тыс.) і Дэтройт (500 тыс.), а таксама канадскае Таронта (220 тыс.). Больш за 100 тыс. палякаў жыве ў Вільні ў Літве, а больш за 80 тыс. – у Гродне на Беларусі.

USTAWA
z dnia 7 września 2007 r.

o Karcie Polaka

realizując postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie udzielania pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym, wypełniając moralny obowiązek wobec Polaków na Wschodzie, którzy na skutek zmiennych losów naszej Ojczyzny utracili obywatelstwo polskie, spełniając oczekiwania tych, którzy polskimi obywatelami nigdy wcześniej nie byli, lecz ze względu na swoje poczucie tożsamości narodowej pragną uzyskać potwierdzenie przynależności do Narodu Polskiego, w celu wzmocnienia więzi łączących Polaków na Wschodzie z Macierzą oraz wspierając ich starania o zachowanie języka polskiego oraz kultywowanie tradycji narodowej, postanawia się, co następuje:

Art. 3.

1. Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego.

2. Karta Polaka poświadcza uprawnienia wynikające z niniejszej ustawy.

Publikacja Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej
www.msz.gov.pl, www.poland.gov.pl

Публікацыя Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Польшча

Na okładce (od lewej):
Wrocław, Rynek, Ratusz; Krzysztof Penderecki
Papież Jan Paweł II; Warszawa – Teatr Wielki
Kutry na brzegu Morza Bałtyckiego; Warszawa nocą – centrum

На вокладцы (злева):
Вроцлаў, Рынак, Ратуша, Кшыштаф Пэндэрэцкі
Папа Рымскі Ян Павел Другі, Варшава – Вялікі Тэатр
Кацэры на беразе Балтыйскага мора, Варшава ўначы – цэнтр